U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **N. B. H.,** zastoupen Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 6. 2018, č. j. 75 Az 1/2017 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 29. 11. 2016, č. j. OAM-123/ZA-ZA05-HA08-2015, žalovaný rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, který ji zamítl rozsudkem ze dne 13. 6. 2018, č. j. 75 Az 1/2017 – 24. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel namítal nedostatečné posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný v tomto ohledu vycházel ze zcela nedostatečně zjištěného stavu věci. Je známým a potvrzeným faktem, že režim v zemi původu stěžovatele je nedemokratický, kdy tento potlačuje ve velké míře lidské práva a svobody. Stěžovatel pak poukazoval na svou složitou životní situaci, kdy v případě návratu do vlasti může mít problémy s ohledem na svá vystoupení proti Národnímu výboru, když se ohradil proti neoprávněnému zabavení pozemku. Krajský soud odmítl důvodnost azylové žádosti a podané žaloby, přičemž však odkazoval v podstatě toliko na závěry, které učinil žalovaný v napadeném rozhodnutí. Takový postup nelze považovat za dostatečný. Krajský soud náležitě nevyhodnotil žalobní námitky ve vztahu k posouzení skutečného stavu věci, hodnocení provedených důkazů a možnosti naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud tak svůj rozsudek zcela nedostatečně odůvodnil, jelikož vycházel z nedostatečně zjištěných skutečností, nedostatečně vypořádal námitky uplatněné v žalobě a nezabýval se náležitě ani skutečným stavem věci.

[5] Žalovaný neshromáždil dostatečné a zejména aktuální podklady nezbytné pro posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž ponechal veškerou důkazní tíhu na stěžovateli. Ačkoliv stěžovatel poukazoval na zcela konkrétní důvody, které jej vedou k obavě z návratu do vlasti, žalovaný se těmito námitkami vůbec nezabýval s tím, že pro svá tvrzení nepřinesl dostatek podkladů. Ačkoliv je samozřejmě žadatel o azyl povinen uvést relevantní faktory pro svou žádost a přesvědčivě doložit tvrzená příkoří, není tím žalovaný zbaven svých povinností za účelem zjištění skutečného stavu věci. Stěžovatel dostatečně vyložil důvod své obavy, když návratu do vlasti se obává zejména s ohledem na nedemokratičnost režimu a jeho možný postih, neboť před svým odjezdem aktivně vystoupil proti Národnímu výboru na obranu svých práv. Jeho tvrzení však byla bagatelizována, aniž by byla dostatečně ověřena jejich relevance. Pokud by snad skutečnosti uváděné stěžovatelem v žádosti o přiznání azylu a při provedených pohovorech neosvědčovaly důvodnost přiznání azylu podle § 12 zákona o azylu, pak nepochybně odůvodňují přiznání humanitárního azylu či doplňkové ochrany. Stěžovatel uvedl zcela konkrétní a pro věc podstatné skutečnosti, které však byly příslušnými orgány vyhodnoceny zcela v rozporu s jejich významem. Krajský soud v podstatě toliko odkázal na vyhodnocení provedené žalovaným s tím, že motivem žádosti stěžovatele je snaha o lepší život. Krajským soudem i žalovaným je tak zlehčována komplikovanost situace v místě, do něhož se má stěžovatel vrátit, a jsou zcela ignorovány relevantní skutečnosti a zohledňovány toliko argumenty vytržené z kontextu.

IV.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[8] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[9] K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Meritorní přezkum rozhodnutí soudu je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatel se závěry krajského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost. V této souvislosti je třeba ještě dodat, že povinnost soudu posoudit všechny žalobní námitky neznamená, že byl krajský soud povinen reagovat na každou dílčí argumentaci uplatněnou stěžovatelem a tu obsáhle vyvrátit; jeho úkolem bylo uchopit obsah a smysl žalobní argumentace a vypořádat se s ní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 130). V tomto ohledu napadený rozsudek krajského soudu plně obstojí.

[10] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel dne 12. 2. 2015 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že Vietnam opustil v roce 2008 z důvodu, že chtěl žít a podnikat v České republice. Zde pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Jelikož byl trestně stíhán a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody (18 měsíců) a vyhoštění (5 let), nebylo mu povolení k pobytu prodlouženo. Dále uvedl, že ve Vietnamu žil společně s rodiči a bratrem v rodinném domě. Když byl ještě dítě, jeho rodiče koupili pozemek. Asi v roce 2004 byl tento pozemek vyvlastněn státem. V roce 2006, když dosáhl zletilosti, podal proti zabrání pozemku stížnost. Asi 14 dní poté jej doma navštívili neznámí lidé, kteří mu vyhrožovali kvůli podané stížnosti. Začala hádka a poté jej udeřili do obličeje. Stěžovatel upadl a byl chvíli v bezvědomí. Pak násilníci odešli. Následně byl ještě několikrát verbálně i fyzicky napaden a mu bylo sděleno, že má odcestovat, protože pokud zůstane, on a jeho rodina budou mít další potíže. Naposledy byl zbit v roce 2011, když krátce pobýval ve Vietnamu.

[11] Nejvyšší správní soud se otázkou pronásledování soukromými osobami zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze uvést např. rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48. V tomto rozsudku dospěl k závěru, který formuloval v právní

větě, že „*Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.*“ V právní větě rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, je uvedeno, že „*Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu. Nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a hrozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti.*“ V této souvislosti lze poukázat i na rozsudek ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, v jehož právní větě je uvedeno, že „*ustanovení § 2 odst. 7 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (ve znění účinném do 20. 12. 2007), je nutno vykládat v souladu s čl. 6 směrnice Rady 2004/83/ES (tzv. kvalifikační směrnice), a to tak, že pokud jde o povahu původců pronásledování, potažmo vážné újmy, uplatní se definice uvedená v tomto ustanovení také na osoby s nárokem na doplňkovou ochranu. Jinak řečeno nestátní subjekty (soukromé osoby) mohou být původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu. Pro posouzení, zda je ochrana před vážnou újmou ze strany státu, kam má být žadatel navrácen, dostatečná, se uplatní výkladové pravidlo čl. 7 odst. 2 směrnice Rady 2004/83/ES, podle něhož se má zpravidla za to, že ochrana je poskytována, jestliže stát, či strany nebo organizace ovládající stát učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup.*“

[12] Ustálená judikatura zdejšího soudu k § 14a zákona o azylu (viz například rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod 1840/2009 Sb. NSS) vyhrazuje doplňkovou ochranu pouze pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení života a zdraví žadatele o mezinárodní ochranu, což rozhodně není případ stěžovatelem tvrzených obav. Podle tvrzení stěžovatele k prvnímu fyzickému napadení a vyhrožování došlo již v roce 2006, přičemž zemi původu opustil až v roce 2008 a po celou tuto dobu se zdržoval na stejné adrese. V roce 2011 pak do Vietnamu přijel navštívit rodinu a pobýval zde cca dva měsíce. Z uvedených skutečností lze dovodit, že ani on sám své potíže nevnímal jako vážné a bezprostředně hrozící ohrožení života a zdraví. Navíc stěžovatel fyzické napadení a vyhrožování ze strany neznámých soukromých osob neohlásil na policii. Neprokázal tedy, že mu příslušné státní orgány v zemi původu odmítly poskytnout ochranu. V této souvislosti pak lze poukázat i na rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37, v jehož právní větě je uvedeno, že „*Pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“

[13] Je třeba poukázat rovněž na to, že stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany nepožádal bezprostředně po opuštění Vietnamu a na území České republiky žije už od roku 2008. O udělení mezinárodní ochrany požádal až v roce 2015 za situace, kdy mu nebylo prodlouženo povolení k dlouhodobému pobytu a byl mu pravomocně uložen trest

vyhoštění. Lze proto předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal, aby si legalizoval svůj pobyt na území České republiky a vyhnul se tak vyhoštění. V jeho jednání tak lze spatřovat účelovost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, a ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 - 83).

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[15] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. září 2018

Mgr. David Hipšr
předseda senátu